

Sprängört - *Cicuta virosa*

Sprängört är en av våra allra giftigaste växter, på grund av sitt innehåll av cicutoxin och cicutol som har stark narkotisk effekt. **Hela plantan är giftig, men i synnerhet roten, nedre delen av stammen och unga skott är särskilt giftiga. Giftverkan minskar ej vid torkning.**

Förtäring kan innebära livsfara, även små mängder kan ge allvarlig förgiftning. Dödsfall har inträffat vid förväxling med ätliga rötter.

Rotstocken och nedre delen av stjälken är ihåliga med tvärväggar och innehåller en gulaktig, oljig växtsaft, där giftet är koncentrerat.

Sprängört växer vid stränder, vattendrag eller på fuktiga ställen. Roten kan bli lättåtkomlig vid t.ex. grävning eller torka.

Hästar dör av ca 500 gram torra växtdelar, nötkreatur dör av 200 gram färska växtdelar (till exempel två till tre jordstammar) och ännu mindre mängd orsakar dödsfall hos får. Nötkreatur förgiftas inte sällan av sprängört då de kan ha viss förkärlek för växten, särskilt tidigt på våren. Förgiftning kan inträffa i samband med dikning eller annan markberedning, då roten grävs upp och exponeras för djuren.

Förgiftningssymptom: Symptomen kommer plötsligt, ofta inom 15-30 minuter. Cicutoxin framkallar häftiga epilepsiliknande kramper, konvulsioner, inkoordination, ökad salivering, magsmärtor, kräkningar, diarréer, uppsvälld buk, vindögdhed, andningssvårigheter, eventuell tandgnissling, ibland förstoppning, medvetlöshet. Plötslig död efter konsumtion.

Bekämpning: För att bli av med växten på beten rekommenderas att man gräver upp, torkar och bränner sprängörtsbestånd, alternativt stängslar bort växten.

Om någon smakat på växten – ring 112 och begär Giftinformation.

Ge om möjligt medicinsk kol och åk genast till sjukhus.

<http://www.giftinformation.se/vaxtregister/sprangort/>

<http://www.sva.se/djurhalsa/fodersakerhet/giftiga-vaxter-a-o/sprangort>

<http://www.sva.se/om-sva/pressrum/nyheter-fran-sva/sprangort-farlig-for-betande-djur>

Roten är det mest karakteristiska kännetecknet!

Förväxlingsarter

Vattenmärke - *Sium latifolium*

Växten påminner om sprängört och de växer ofta tillsammans. Vattenmärkets rot och frukter är giftiga. Växten konsumeras normalt sett inte av betande djur.

Förgiftningssymptom: plötsliga dödsfall hos nötkreatur.

<http://www.sva.se/djurhalsa/fodersakerhet/giftiga-vaxter-a-o/vattenmarke>
<http://linnaeus.nrm.se/flora/di/apia/sium/siumlat.html>

Vattenstärka - *Oenanthe aquatica*

Växten är giftig. Uppblåst ihålig stjälk.

<http://linnaeus.nrm.se/flora/di/apia/oenan/oenaagu.html>